

Vergaderjaar 2013–2014

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1315

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2013

Graag bied ik u hierbij het verslag aan van de Raad Buitenlandse Zaken / Ontwikkelingssamenwerking van 12 december 2013.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

Verlag van de Raad Buitenlandse Zaken/ Ontwikkelingssamenwerking van 12 december 2013

Post 2015

In zijn inleiding benadrukte Commissaris Piebalgs de invloed van de EU positie op het rapport van het *High-Level Panel on the Post-2015 Development Agenda* en het rapport van de Secretaris Generaal van de Verenigde Naties *A life of dignity for all: accelerating progress towards the Millennium Development Goals and advancing the United Nations Development agenda beyond 2015*. De EU-positie is hierin duidelijk weerspiegeld.

De Raad gaf aan dat de Mededeling een «Waardig leven voor iedereen» en de raadsconclusies van 25 juni jl. een goede basis hadden geboden en nog steeds bieden voor de onderhandelingen in New York. De EU diende proactief en ambitieus te zijn, maar ook flexibel te blijven om consensus op VN niveau te bewerkstelligen. Een eventuele nieuwe mededeling zou dan ook niet in detail moeten ingaan op *goals and targets*: dat zou de EU-positie nodeloos dichttimmeren. Piebalgs stelde voor in een eventuele toekomstige mededeling enkele nieuwe principes van het post 2015 ontwikkelingsraamwerk te verduidelijken, zoals het universaliteitsprincipe en de integratie van de ontwikkelings- en duurzaamheidsagenda's. Nederland vroeg in een dergelijke nieuwe mededeling ook de belangrijke rol van beleidscoherentie voor ontwikkeling in de post-2015 agenda nader uit te werken. Als een nieuwe mededeling zo werd ingestoken, zou deze inderdaad meerwaarde kunnen hebben.

Nederland, gesteund door enkele lidstaten, wees op het belang van een open oor voor ontwikkelingslanden en de noodzaak met hen in gesprek te gaan zodat voor de EU belangrijke thema's als vrede en veiligheid, gender en mensenrechten – waaronder seksuele en reproductieve rechten en gezondheid – hun weerslag vinden in de post-2015 agenda. Nederland stelde dat dergelijke *outreach* vooral gericht moest zijn op landen die hierover een andere opvatting hebben.

De Raad benadrukte het belang van een duidelijke internationale financiële architectuur ter ondersteuning van de nieuwe ontwikkelingsdoelen. De conclusies die tijdens de Raad werden aangenomen over financiering werden verwelkomd als een goede bijdrage aan deze discussie. Een aantal landen, waaronder Nederland, wees op de rol van de EU bij het uitwerken van de toekomstige rol en de definitie van ODA.

Agenda for Change

De Raad sprak over het in de praktijk brengen van de principes van het herziene Europees ontwikkelingsbeleid (Piebalgs» hervormingsagenda, de *Agenda for Change*) in de programmering van EU ontwikkelingshulp voor de periode 2014–2020.

De wijze waarop EU-middelen worden geprogrammeerd zou de politieke doelen van de EU dienen te ondersteunen, aldus Hoge Vertegenwoordiger Ashton. Commissaris Piebalgs wees erop dat programmering tot stand komt door middel van een politieke dialoog met het partnerland, waarbij de nationale ontwikkelingsplannen van de partnerlanden en de *Agenda for Change* als uitgangspunt dienen en de programmering gesynchroniseerd wordt met de programmeringscyclus van het partnerland.

Piebalgs onderstreepte de goede samenwerking met lidstaten in het veld en wees erop dat de komende periode in 40–50 partnerlanden gezamenlijk

geprogrammeerd gaat worden. Lidstaten benadrukten het belang van gezamenlijk programmeren om dubbelingen tegen te gaan. Er werd gewezen op de noodzaak om tot een effectieve verdeling van taken te komen en deze toe te spitsen op de lokale omstandigheden, er was geen «one size fits all».

De noodzaak van betere resultaatmeting voor de komende begrotingsperiode werd door lidstaten volmondig onderschreven. Piebalgs meldde dat resultaatmeting in ieder programmeringsdocument zou worden meegenomen door middel van meetbare indicatoren. Hierdoor zou voor de komende begroting in volledige transparantie gerapporteerd kunnen worden over behaalde resultaten. Hij wees op het herziene resultaatmetingskader dat de Commissie hierover recent had gepubliceerd. Dit *results framework* verschijnt eendaags op de EU-website.

De Raad stond uitgebreid stil bij de brief die Nederland en Duitsland ter voorbereiding op de Raad hadden gestuurd om meer aandacht te vragen voor *performance* op het gebied van goed bestuur en mensenrechten in het elfde Europees Ontwikkelingsfonds. Verschillende lidstaten steunden het Nederlands-Duitse initiatief voor een «performance envelop» waaruit landen die beter presteren op dit gebied kunnen worden «beloond». Piebalgs zegde toe snel met een reactie te zullen komen op het voorstel.

De dag voorafgaand aan de Raad verscheen een mededeling van EDEO en de Commissie over de geïntegreerde benadering¹, waarover de Kamer binnenkort een BNC-fiche zal toegaan. Nederland noemde in dit verband de oprichting van het Budget Internationale Veiligheid als voorbeeld van hoe Nederland deze benadering in praktijk brengt, in concreto de geïntegreerde missie naar Mali die vanuit het BIV wordt gefinancierd. Nederland wees in dit kader tevens op het belang van intensief gezamenlijk programmeren in situaties van fragiliteit.

Beleidscoherentie voor ontwikkeling

De Raad benadrukte het belang van beleidscoherentie voor ontwikkeling en de noodzaak dit onderwerp hoog op de EU agenda te houden. De Raad vroeg om betrokkenheid van EU commissarissen werkzaam op terreinen die van belang zijn voor beleidscoherentie. De Raad verwelkomde de rol die EU delegaties gaan spelen bij het in kaart brengen van beleidscoherentie. De Raad nam conclusies aan die het vierde tweejaarlijkse rapport op het gebied van beleidscoherentie verwelkomt.

Piebalgs wees op de positieve ontwikkelingen op het gebied van landbouw (afschaffen export belastingen) en visserij (partnerschap overeenkomsten). Verder noemde hij de transparantie richtlijn voor *extractive industries* en dat de EU de meest open markt voor ontwikkelingslanden is.

Nederland verwelkomde de studie die de EU gaat opzetten om de kosten en baten van beleidscoherentie te verduidelijken. Nederland heeft op de Raad aandacht gevraagd voor de noodzaak beleidscoherentie beter te onderbouwen en doelen en resultaten te preciseren. Ook heeft Nederland de Raad aangegepen om de resultaten van de twee coherentiepilots in Ghana en Bangladesh te delen – een brief hierover ging de Kamer op 22 oktober jl. toe². Deze pilots hebben de gevolgen van EU en Nederlands beleid op een aantal thema's in kaart gebracht.

¹ JOIN(2013)30

² Kamerstuk 33 625 nr. 41

In reactie op de brief die Nederland samen met een aantal gelijkgezinde lidstaten had gestuurd over de noodzaak om voortgang te boeken bij de EPA onderhandelingen, benadrukte de Raad dat de doelstelling van de EPA's om de ontwikkeling van partnerlanden te bevorderen niet ondergraven mocht worden door de wijze waarop de onderhandelingen werden gevoerd. De Raad benadrukte het belang van flexibiliteit in de onderhandelingen en het op korte termijn afronden van de onderhandelingen. HV Ashton bevestigde dat de EPA onderhandelingen de volle aandacht hadden van de Commissie ook met het oog op de EU-Afrika Top die in april 2014 zal plaatsvinden.

Grote Meren

Op verzoek van een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, besprak de Raad de situatie die in de Grote Meren is ontstaan nu de rebellie van M23 ten einde is gekomen.

Nederland had samen met België, Frankrijk, Italië, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk een brief geschreven aan HV Ashton waarbij gevraagd werd dit momentum te benutten en alle instrumenten die de EU ter beschikking staan in te zetten voor de stabiliteit, veiligheid en ontwikkeling van de regio.

De Raad was eensgezind dat dit een *window of opportunity* was die gebruikt moest worden om te komen tot onmiddellijke stabilisatie van de Kivu's; het belang van *quick wins* werd benadrukt. De Grote Meren zijn bij uitstek een gebied waar een geïntegreerde benadering van belang is. De Raad onderstreepte dat de regio is gebaat bij het gelijktijdig en gecoördineerd inzetten van instrumenten op het gebied van ontwikkelingshulp en vrede en veiligheid. De Raad benadrukte verder het belang van een effectief vrede en veiligheid raamwerk van een intensieve politieke dialoog met de DRC over *ownership* en het nemen van verantwoordelijkheid mede naar aanleiding van het rapport van de Europese Rekenkamer over hulp aan de DRC: Commissie en EDEO moeten zich de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer wel ter harte nemen. De Raad uitte zorgen over geweld tegen vrouwen en de diepe worteling ervan in de samenleving.

Nederland onderstreepte het belang om het rapport van de Europese Rekenkamer te benutten als aangrijpingspunt om de EU inzet te verbeteren en te leren van fouten uit het verleden. Nederland wees op de noodzaak van een intensieve politieke dialoog met de autoriteiten in de DRC: het moest duidelijk zijn dat van hen een verantwoordelijke opstelling werd verwacht.

Overige punten

HV Ashton koppelde kort terug over haar bezoek aan Birma in het kader van de EU-Birma *Task Force*. De *Task Force* was een succesvolle paraplu gebleken waaronder politici en zakenlieden contacten konden leggen die anders niet of moeizamer tot stand zouden zijn gekomen. De *Task Force* had een toename van de ontwikkelingshulp aan Birma en veel potentiële investeringen en grote publicitaire aandacht in en buiten Birma gegeneerd. Het was voor het eerst dat een dergelijke *Task Force* buiten de directe naburomgeving van de EU werd ingezet. Tijdens de discussie in de Raad werd het belang van gezamenlijk programmeren met betrekking tot een land in transitie, zoals Birma, onderstreept.

Op verzoek van het Verenigd Koninkrijk werd ook aandacht besteed aan de situatie in Syrië met het oog op de *pledging* conferentie in Koeweit in

januari 2014. HV Ashton wees er op dat de oorlog 75 procent van het land vernietigd had en dat de consequenties hiervan voor de komende jaren nog niet te overzien zijn. Humanitaire hulp zou de komende jaren nodig blijven. De Hoge Vertegenwoordiger riep lidstaten op hiermee rekening te houden in hun begroting. De Raad benadrukte het belang van humanitaire toegang tot mensen in nood.

Op de Raad werd ook aan het rapport gerefereerd van de European Court of Auditors over directe financiële steun aan de Palestijnse Autoriteit. Het kabinet zal op korte termijn komen met een appreciatie van dit rapport.